

Finanspolicy

Dokumentnamn	Finanspolicy	Dokumenttyp		
		Reglemente		
Fastställd/upprättad av	Kommunfullmäktige	Datum	Diarienummer	
		2010-01-25	KS11-240-040	
Dokumentansvarig/processägare	Bo Glas	Version	Senast reviderad	Giltig t o m
		5	2014-11-24	2018-12-31
Dokumentinformation	Beskriver regler för finanspolicy i Härnösands kommun			
Dokumentet gäller för	Kommunfullmäktige, alla nämnder och förvaltningar inom Härnösands kommun samt helägda kommunala bolag			
Annan information				

Innehåll

1 Inledning	3
1.1 Finanspolicyns syfte och omfattning.....	3
1.2 Uppdatering av finanspolicy.....	3
1.3 Övergripande mål för finansverksamheten.....	3
1.4 Ansvarsfull investerare med etiska riktlinjer	4
2 Fördelning av ansvar och befogenheter	5
3 Likviditetsplanering.....	5
4 Riskhantering.....	6
4.1 Aktiv finansförvaltning.....	6
4.2 Identifierade risker	6
5 Tillgångar	7
5.1 Kassaflöden	7
5.2 Likvidöverskott i kommunen	7
5.3 Utlåning.....	7
5.4 Donationsstiftelser	7
6 Skulder	8
6.1 Allmän inriktning	8
6.2 Risk och upplåningsbehov.....	8
6.3 Finansiell leasing	8
6.4 Pensionsskuld.....	8
6.5 Betalningssystem.....	9
7 Försäkrings- och derivatinstrument.....	9
8 Borgen och garantier	9
9 Styrning, rapportering och internkontroll.....	10
9.1 Styrning.....	10
9.2 Rapportering	10
9.3 Internkontroll	10

1 Inledning

1.1 Finanspolicyns syfte och omfattning

Denna finanspolicy fastlägger mål och riktlinjer för Härnösands kommun, Härnösandshus AB med dotterbolag, Härnösands Energi och Miljö AB med dotterbolag, Technichus i Mittsverige AB samt Invest i Härnösand AB.

Policyn omfattar:

- Koncernkontostruktur av finansverksamheten
- Likvidplanering
- Placering
- Utlåning
- Upplåning
- Leasing
- Försäkringsinstrument
- Borgen och garantier
- Kommunfullmäktiges medelsanvisning enligt 8 kap §3 KL

1.2 Uppdatering av finanspolicy

Kommunstyrelsen ska till kommunfullmäktige föreslå förändringar i finanspolicyn när förutsättningarna förändras i omvärlden eller inom kommunen och dess bolag.

1.3 Övergripande mål för finansverksamheten

Förvaltningsstrategin ska vara att värdesäkra kapitalet långsiktigt, riskeliminera det kortsiktiga årliga avkastningen samt beakta hög likviditet och kostnadseffektivitet i den sammantagna förmögenhetsförvaltningen. Detta gäller för alla likvida medel som kommunen hanterar inklusive donationsmedel och kommunens pensionsmedel via sin pensionsstiftelse.

Finansverksamheten ska bedrivas

- så att finansiering av kommunens och bolagens verksamhet kan ske så långt det är möjligt med egna medel samt att likvidöverskott i första hand ska användas internt i kommunen och bolagen om inte bättre finansiering eller placering kan fås givet samma risk
- så att den medverkar till att säkerställa kommunens och bolagens betalningsförmåga på lång och kort sikt
- på ett säkert och effektivt sätt med en riskminimerad avkastning.
- i samverkan mellan kommunen och de kommunala bolagen utan att otillbörlig konkurrensfördel uppkommer för bolagen

1.4 Ansvarsfull investerare med etiska riktlinjer

De företag som Härnösands kommun och bolag placerar sina pengar i ska bedriva sin verksamhet på ett långsiktigt och ansvarsfullt vis i enlighet med internationella lagar och konventioner samt med hänsyn taget till, och lika behandling av, individ, miljö, hälsa, samt demokratiska fri- och rättigheter. Investeringarna ska därför undvikas i företag vars verksamhet till betydande del utgörs av vapentillverkning, spel, pornografi, alkohol, tobak, utvinning av fossila bränslen eller konfliktmineraler.

2 Fördelning av ansvar och befogenheter

För kommunorganisationen och bolagen ska följande ansvars- och befogenhetsfördelning gälla avseende den finansiella verksamheten.

Kommunfullmäktige

- Beslutar om kommungemensam policy för kommunen och dess bolag.
- Beslutar om ramar för upplåning och utlåning, borgenstak samt övriga finansiella mål.
- Nominerar kommunens styrelserepresentanter till pensionsstiftelsen samt överföring av likvida medel till pensionsstiftelsen för kommunens räkning.

Kommunstyrelsen

- Ansvarar för finansverksamheten i kommunen och verkställer kommunfullmäktiges beslut.
- Ansvarar för uppsikten över de kommunala bolagens finansverksamhet.
- Ansvar för kontostrukturen.
- Ansvarar för förvaltning av donationsstiftelser.
- Delegerar löpande uppgifter samt utfärdar anvisningar och riktlinjer rörande finansverksamheten i kommunen.

De kommunala nämnderna

- Följer i sin verksamhet reglerna i finanspolicyn samt delegationsbeslut.

De kommunala bolagen

- De kommunala bolagen skall upprätta en företagsspecifik finanspolicy, som baseras på den kommungemensamma finanspolicyn samt gällande ägardirektiv. Den företagsspecifika finanspolicyn som beslutas av respektive bolagsstyrelse och delges kommunstyrelsen.

3 Likviditetsplanering

För att nå en effektiv penninghantering skall en övergripande samordning ske av likviditeten. De kommunala bolagen skall delge kommunstyrelsen information om ett finansieringsbehov uppkommer.

De helägda kommunala bolagen skall tillsammans med kommunen ingå i en koncernkontostruktur för att optimera likviditetshanteringen.

För detta erlägger bolagen ett antal punkter i ränta på lånad summa i koncernkontostrukturen. Storleken uppgår till samma antal punkter som borgensavgiften.

Kommunstyrelsen beslutar om riktlinjer för likvidplaneringen inom kommunen och dess bolag.

I samband med budgetarbetet skall kommunstyrelsen föreslå ramar

för upplåning för kommunen för att säkerställa att tillräckligt med likvida medel finns för att kommunen skall kunna bedriva sin verksamhet på ett betryggande sätt.

Kommunstyrelsen kan föreslå kommunfullmäktige att avsätta medel till pensionsstiftelsen om det finns en överlikviditet på kommunens konto.

Kommunstyrelsen begär gottgörelse från Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse om förvaltningen ser ett behov av att säkra kommunens resultat. Att inte begära gottgörelse är en form indirekt avsättning till pensionsstiftelsen.

Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse kan inte neka gottgörelse om stiftelsen klarar sina åtaganden.

Om Mellersta Norrland Pensionsstiftelse inte klarar sitt åtagande så ska stiftelsen snarast äska medel av Härnösands kommun

Av pensionsstiftelsens stadgar och placeringspolicy framgår hur stiftelsens medel förvaltas.

4 Riskhantering

4.1 Aktiv finansförvaltning

All form av ekonomisk verksamhet innebär alltid ett visst mått av finansiellt risktagande. En passiv finansförvaltning innebär att inga åtgärder vidtas för att minimera eller parera risker. Genom en aktiv finansförvaltning skapas möjligheter till ett rationellt hanterande av risker med beaktande av den kostnad som det medför att minska eller eliminera riskerna.

4.2 Identifierade risker

Finansiell verksamhet är utsatt för olika sorters risker. En aktiv förvaltning skapar möjlighet att hantera riskerna. De risker som finns utgörs främst av ränterisk, motpartsrisk, likviditetsrisk och operativ risk.

Ränterisk är en risk till följd av värdeförändring på räntebärande positioner till följd av ändrade marknadsräntor. För att minska marknadsrisken sätts begränsningar i vilka instrument som är tillåtna dels genom bindningstider på kapital och räntor.

Motpartsrisk utgörs av risken att motparten inte kan uppfylla sina förpliktelser. För att minska motpartsrisken fastställs vilka motparter som affärerna görs med.

Likviditetsrisk utgörs av att placerade medel inte kan omsättas till likvida medel när behov föreligger. Detta hanteras genom att del av placering skall göras i sådana finansiella tillgångar som snabbt kan omsättas på marknaden utan betydande förluster.

Operativ risk utgörs av förluster på grund av icke ändamålsenliga eller otillräckliga rutiner, avsiktliga eller oavsiktliga mänskliga fel, felaktiga system eller till följd av externa händelser. Den operativa risken minskas genom att styrelsen har god kännedom om hanteringen och fattar beslut om tillämpningsanvisningar. En hög riskmedvetenhet och kritisk granskning bland inblandande personer minskar den operativa risken.

5 Tillgångar

5.1 Kassaflöden

Samtliga helägda kommunala bolag skall ingå i en koncernkontostruktur som ägs av kommunen. Detta för att ut- och ingående betalningsströmmar skall kunna kvittas mot varandra för att inte uppnå några ränteförluster.

De kommunala bolagen äger ej rätt att öppna nya konton utanför koncernkontostrukturen utan att skriftligt beslut erhållits från kommunstyrelsen.

5.2 Likvidöverskott i kommunen

Uppkommer likvidöverskott i kommunen ska detta i första hand användas för att finansiera kommunens och de kommunala bolagens behov av upplåning.

5.3 Utlåning

Vid utlåning av överlikviditet, vidareutlåning eller långsiktig utlåning ska avkastningen ställas i relation till de risker som tas och aktuellt marknadsläge. Förutom placering med de instrument som banker tillhandahåller får utlåning endast ske inom kommunen och dess bolag. Alla placering ska ske utifrån modellen riskminimering och med en planerad avkastning på diskonto plus 2 procent som övergripande målsättning.

All utlåning i kommunen ska ske från kommunstyrelsen och på affärsmässiga villkor.

Kommunfullmäktige ska enligt kommunallagen besluta om hur pensionsmedlen skall användas. Härnösands kommun redovisar hela sin pensionsskuld i balansräkningen, så kallad fullkonsolidering.

Det innebär att förändringar av skulden påverkar kommunens ekonomiska resultat. En sänkning av diskonteringsräntan ökar Härnösands kommuns skuldbörda och försämrar kommunens resultat och om diskonteringsräntan stiger så minskar kommunens pensionsskuld och förbättrar kommunens resultat.

Vid redovisning av kommunens resultat ska förutom fullkonsolideringsredovisningen även resultatet redovisas i enlighet med Riksdagens balanskrav och enligt ”blandmodellen”.

5.4 Donationsstiftelser

Härnösands kommun hanterar ett stort antal donationsstiftelser och placeringen av dessa medel bör hanteras med stor försiktighet. Placering ska kunna ske i de av bankerna upprättade stiftelsefonder som är skapade för att hantera donationsstiftelser. Stiftelsefonder innehåller ett viss andel av aktier för att säkerställa att värdet av donationsmedel inte tappar i värde över tiden.

6 Skulder

6.1 Allmän inriktning

Upplåningen skall genomföras för att långsiktigt eller kortsiktigt trygga kommunens och bolagens-betalningsberedskap. Vid upplåning och skuldförvaltning ska risknivån fastställas och den lägsta finansieringskostnaden ska eftersträvas utifrån den valda risknivån. Finansieringskostnaden ska hållas låg med hjälp av konkurrens vid upplåning.

Upplåning för att skaffa medel för placering är inte tillåtet. Detta får dock inte förhindra att upplåning sker vid en tidpunkt som bedöms som lämplig för senare finansiering.

Vid upplåning skall inte pantsättning av tillgångar göras utan säkerhet ska ske genom den kommunala beskattningsrätten och kommunal borgen.

6.2 Risk och upplåningsbehov

Varje år skall kommunfullmäktige i samband med fastställande av årsbudget också fastställa inom vilken ram som kommunstyrelsen kan göra långsiktig upplåning.

För de kommunala bolag samt övriga organisationer som kommunen tidigare har borgat för, ska kommunfullmäktige i samband med fastställande av årsbudget, fastställa borgenstak.

För att inte utsätta kommunen och bolagen för risk att inte ha pengar att tillgå så ska kommunen och de helägda kommunala bolagen försäkra sig om att det upplånade kapitalet inte kan sägas upp, det vill säga ha en kapitalbindning som är relevant.

Kommunen och bolagen måste säkerställa behov av kapital. Genom att tillse att inte en större del av lånen kan sägas upp eller förfalla samtidigt kan risken minskas. Av den totala lånestocken får maximalt 50% förfalla till betalning varje år. Detta gäller under förutsättning att inte kapital har säkerställts i motsvarande grad på annat sätt inom kommunen eller bolagen.

Räntebindningstiden skall anpassas efter låneportföljens storlek samt risk på investering. Kommunstyrelsen och respektive styrelse i de kommunala bolagen skall besluta om vilka genomsnittliga räntebindningstider som gäller för organisationen, där också beslutet motiveras. Beslutet från de kommunala bolagen skall tillställas kommunstyrelsen.

6.3 Finansiell leasing

Finansiell leasing jämställs med upplåning och omfattas av regler för upplåning i detta dokument. Utifrån ett resonemang om risk omfattas även stora operationella leasingavtal av reglerna för upplåning.

6.4 Pensionsskuld

Kommunen och de kommunala bolag hanterar sin pensionsskuld efter det behov och den likviditet som föreligger. Ett bra alternativ är att använda sig av Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse.

6.5 Betalningssystem

Kommunstyrelsen ska ha effektiva betalningsrutiner och säkerställa att kontanthantering i kommunen minskas bland annat genom att använda sig av betalkort.

7 Försäkrings- och derivatinstrument

Kommunen och dess bolag får ingå sedvanliga på den svenska och internationella finansmarknaderna förkommande avtal i syfte att minska och/eller sprida de med placeringen/upplåningen eventuell förekommande risker.

8 Borgen och garantier

Kommunal borgen beslutas av kommunfullmäktige och lämnas bara till helägda kommunala bolag eller till verksamhet som är av väsentligt intresse för kommunen. Målet är att minska och på sikt avsluta ingångna borgensåtagande som ligger utanför kommunen och dess bolag.

De kommunala bolag, som kommunen ingått borgen för, skall tillstålla utestående ej använda pantbrev till Härnösands kommun. Borgen för andra än de kommunala bolagen ska även de tillstålla Härnösands kommun pantbrev maximalt upp till borgensförpliktelsen, när sådana pantbrev finns. Det finns ingen förpliktelse att utfärda nya pantbrev för att täcka borgensåtagandet, om inte särskilda skäl så föreligger i samband med beslutet.

Borgen lämnas för lån till investeringar i byggnader, anläggningar, maskiner, transportmedel och inventarier mm.

Innan borgens tecknas om kommunal borgen, skall beslutet vunnit laga kraft, innan underskrift få ske.

Avkrävs något bolag garantier eller annan form av säkerhet skall kommunstyrelsen, eller den de utser, informeras.

Kommunstyrelsen äger rätt att i begränsad omfattning utge underskottsgarantier till vissa arrangemang, om dessa inte uppgår till väsentligt belopp.

För utställd borgen tas en borgensavgift som faktureras den som fått kommunal borgen. Borgensavgiften skall vara en riskpremie för den risk som kommunen tar genom att ingå borgen. Dessutom skall borgensavgiften medför att kommunala bolag inte får en konkurrensfördel när de bedriver verksamhet på en konkurrensutsatt marknad. Avgiftens storlek sätts av kommunfullmäktige i samband med budget eller i särskild ordning.

9 Styrning, rapportering och internkontroll

9.1 Styrning

Kommunstyrelsen ansvarar för den övergripande finansiella kontrollen i koncernen och skall ha sådan uppsikt och ta sådana initiativ att detta är möjligt. Kommunstyrelsen äger rätt att inom denna finanspolicy utfärda riktlinjer inom det finansiella området som även gäller de kommunala bolagen och som inte strider mot annan lag eller författning. Mot de kommunala bolagen skall detta ses som en del av ett ägardirektiv.

För att underlätta samordning inom kommunen ska de kommunala bolagen vid nyupplåning eller omsättning av lån meddela kommunstyrelsen, eller den de utser, för att underlätta samordningen av kapitalbehovet.

9.2 Rapportering

Kommunstyrelsen skall i samband med årsredovisning och delårsrapporter till kommunfullmäktige beskriva det finansiella läget. Dessutom skall kommunstyrelsen i sina anvisningar tillse att de löpande har sådan information som krävs för att kunna ha tillfredsställande kontroll på finansverksamheten i kommunen och de kommunala bolagen.

De kommunala bolagen skall vid löpande träffar med representanter för kommunstyrelsen rapportera om det finansiella läget för bolaget. Detta utöver vad kommunstyrelsen beslutar om att de kommunala bolagen skall rapportera.

9.3 Internkontroll

Samtliga uppgifter rörande finansförvaltning ska skötas av kommunstyrelsen, eller den de utser. Grundprincipen är att handläggare respektive kontrollfunktionen ska hållas åtskild.